

محتوای آموزشی تردد ایمن کودکان

معاونت اجتماعی و فرهنگ ترافیک پلیس راهور فراجا

بهمن ماه ۱۴۰۱

با رشد کودک و با افزایش سن مهارت های رفتاری از جمله مهارت های زندگی کردن و اجتماعی شدن در کودک ایجاد شده و شکل می گیرد و می تواند در آینده به او کمک کرده و برایش مفید باشد.

آموختن مهارت های مختلف به کودک می تواند گام مهمی در مدیریت رفتار در او باشد، آموزش مهارت های رفتاری پس از تامین نیازهای اولیه، از اولویت های تربیتی آنان است.

مهارت ها برای توسعه یافتن نیاز به زمان و تمرین دارد.

در آموزش مهارت ها می بایست:

- برنامه ریزی و اجرای آموزش ها بر اساس ویژگی ها و گروه سنی مخاطب صورت گیرد.
- اطمینان از توانایی جسمی و رشد فکری کودک جهت دریافت آموزش ها اطمینان حاصل شود.
- از مریمان آگاه، توانمند و با تجربه استفاده شود.
- به مناسب بودن زمان و محیط آموزش توجه شود.

موارد قابل اهمیت در امر آموزش:

- احترام به شخصیت مخاطب:
همانگونه که دوست دارید با کودک شما رفتار شود، با کودکان رفتار کنید.
- صبور بودن در استفاده از روش های تربیتی و آموزشی:
اگر شیوه های تربیتی نتیجه ای بر روی کودک نداشت، روش های دیگر را امتحان کرده و نباید نا امید شد.
- یافتن شیوه هاتی تربیتی و آموزشی متناسب با رده سنی مخاطب:
باید از شیوه های تربیتی متناسب با رده سنی کودک استفاده نمود و مریمان نیز باید بتوانند منظور خود را به درستی به مخاطب منتقل نمایند.
- ریشه یابی برخی از رفتارهای مخاطب:
مربی باید علت رفتار ناشایست کودک را بشناسد و ریشه یابی کند.

انواع آموزش:

- تئوری: شامل اجرای برنامه های آموزشی و فرهنگی (شعر، موسیقی، تئاتر، نمایش عروسکی، اجرای مسابقه، برپایی نمایشگاه، کادرستی، خمیر بازی و
- عملی: آموزش در پارک های ترافیک و آموزش در سطح معابر و

پارک ترافیک:

یکی از روش ها برای آشنا کردن کودکان با موضوع و مفاهیم ترافیکی است و در بردانده آموزش های عملی برای مخاطب است.

همه چیز در پارک های آموزش ترافیک، شکل و شمایل مینیاتوری دارد. پل های عابر پیاده، تابلوهای راهنمایی، ماشین ها و

خیابان های موجود در این پارک عرض کمی دارند و شامل تقاطع های همسطح و غیر مسطح و تابلوهای راهنمایی و رانندگی است.

پارک ترافیک در شکل و ظاهر با یک خیابان واقعی برابری می کند. خطوط سفید، تابلوهای حاشیه خیابان، پل های عابر پیاده و چراغ های راهنمایی و رانندگی در شکل واقعی و اندازه های کوچک در مسیر دیده می شوند.

در هر پارک ترافیک چند میدان و چهار راه وجود دارد و تردد خودروهای کوچک برقی که توسط کودکان هدایت می شوند، حال و هوای یک شهر خیالی را به این پارک ها می دهد.

در کنار مسیر آسفالت شده خیابان معبری هم با عرض کمتر برای تردد دوچرخه سواران طراحی شده تا کودکان و دانش آموزان بیاموزند که دوچرخه سواری هم شامل قوانین و موازینی است که باید رعایت شود.

آنان پشت چراغ راهنمایی و رانندگی به انتظار سبز شدن چراغ می ایستند و سعی می کنند اصول یک رانندگی صحیح و ایمن را یاد بگیرند.

هدف از آموزش آموزه های ترافیکی :

- انتقال آموزه های ترافیکی و دانش ایمنی در جهت ایجاد مهارت های تردد ایمن، نهادینه کردن فرهنگ ترافیک و ارتقاء سطح سلامت در بین کودکان و دانش آموزان که خود رانندگان فردای جامعه هستند.
- ایجاد وحدت رویه در آموزش کودکان و دانش آموزان به منظور توسعه انضباط ترافیکی در سطح جامعه
- مشارکت اجتماعی و بالا بردن حس مسئولیت پذیری و اعتماد در بین کودکان و دانش آموزان

کودکان عموماً به چند روش با ترافیک در ارتباط هستند:

- کودکان به عنوان عابر پیاده:
عابرین پیاده یکی از آسیب پذیرین گروه های فعال در ترافیک را تشکیل می دهند. در کلیه کشورها بازه سنی ۵ تا ۱۵ سال با هدف رفت و آمد به مراکز آموزشی بیشترین خطر پذیری را در گروه عابرین پیاده دارند و کودکان در بین گروه عابرین پیاده، بسیار حائز اهمیت هستند.
بر طبق قانون اگر عابر پیاده از معابری که برای او ممنوع است، عبور کند و سانحه ای برای وی رخ دهد و راننده با سرعت مطمئن و مجاز در حرکت بوده و خودروی او نیز نقص فنی نداشته باشد و نتواند خودرو خود را کنترل نماید و با عابر برخورد نماید، عابر مقصر بوده و راننده ضامن دیه و خسارت نیست.

- کودک به عنوان سرنشین وسیله نقلیه (خودرو یا موتور)

- کودک به عنوان دوچرخه سوار

کودکان تا سن ۱۱ سالگی فاقد مهارت های ذیل جهت عبور ایمن از راه می باشند و کودکان زیر ۹ سال ضعیف ترین تخمین ها را می زنند:

- انتخاب مکان ایمن برای عبور

- شناسایی جهت حرکت خودروها

- تخمین سرعت خودروها

- فاصله آن ها تا محل عبور

- تخمین وسعت خیابان
 - ترکیب اطلاعات فوق جهت تصمیم گیری
 - شناخت علائم ترافیکی
 - پرهیز از تابلوها و عوامل محیطی حواس پرت کن
- بدیهی است کودکان اشتیاق بسیاری به یاد گیری آموزه های پیرامون خود دارند. شخصیت، رفتارها و عادت های آنان در بزرگسالی به تربیت آنها در دوران کودکی بر می گردد و به عبارت دیگر در جامعه ای که کودکان آموزه های ترافیکی را به موقع و از کودکی فرا می گیرند در آینده و بزرگسالی، قانونمند بوده و همچنین جامعه ای امن و سالم خواهیم داشت.
- دانش و نگرش به دست آمده در کلاس تئوری به راحتی به رفتار در دنیای واقعی انتقال نمی یابد و می بایست آموزش مهارت ها به صورت میدانی نیز صورت پذیرد.
- یادگیری مکان های ایمن و نا ایمن عبور از خیابان، پیش نیاز یادگیری همه مهارت های لازم برای عبور از خیابان است.
- افزایش مهارت شناختی کودکان زمانی میسر می گردد که مهارت های لازم به طور مشخصی تعریف شده باشد و از طریق مناسبی آموزش داده شوند.
- در تهیه محتوا برای کودکان ضروری است محتوا بیش از آن که مبتنی بر افزایش آگاهی کودکان از خطرات ترافیکی باشد، سعی بر انتقال مفاهیم اصلی خطر نماید. یعنی به کودکان فرصت داده شود تا مهارت های مواجهه با خطرات را در موقعیت های آزمایشی تجربه نمایند.
- همچنین به آنان باید عواقب رعایت نکردن نکات آموزشی و ایمنی (بروز تصادف) را نیز یاد آور شد:
- اعمال هزینه های مستقیم و غیرمستقیم
 - هزینه معلولیت های دائمی، هزینه محرومیت از فرصت های آموزشی
 - هزینه مراقبت های بهداشتی، هزینه های قانونی
 - هزینه مرگ زود هنگام، هزینه توان بخشی
 - از دست رفتن امکان زندگی توام با سلامتی
 - ناتوانی برای کار

تقسیم بندی گروه های سنی جهت آموزش:

گروه سنی ۱: سال های قبل از دبستان و قبل از ۶ سال

گروه سنی ۲: بازه سنی ۶ تا ۹ سال (سال های آغاز دبستان) دانش آموزان پیش دبستانی تا سوم دبستان

گروه سنی ۳: بازه سنی ۱۰ تا ۱۲ سال (سال های پایانی دبستان) دانش آموزان پایه چهارم تا ششم دبستان

گروه سنی ۴: بازه سنی ۱۳ تا ۱۵ سال (متوسطه اول) دانش آموزان پایه هفتم تا نهم

گروه سنی ۵: بازه سنی ۱۶ تا ۱۸ سال (متوسطه دوم) دانش آموزان پایه دهم تا دوازدهم

گروه سنی ۱: سال های قبل از ۶ سال (قبل از دبستان)

به این دوران، دوران خردسالی گفته می شود. کودکان در این دوره با آموزش های غیر رسمی و تصاویر ارتباط خیلی بهتری برقرار می کنند و قوه تخیل قوی دارند. اما توانایی درک حوادث پیچیده و روابط علی و معلولی را ندارد.

آموزش و آگاهی تدریجی کودکان در این گروه با خطرات عبور و مرور از خیابان به وسیله نقاشی، بازی، شعر و آشنا کردن آنان با خط عابر پیاده، چراغ راهنمایی و رانندگی و محل های امن برای عبور از خیابان توسط والدین در ابتدا بهترین نوع آموزش است و پس از آن توسط مربیان آموزشی می بایست صورت پذیرد و با علم به اینکه آسیب پذیری کودکان پسر از دختران در حوادث ترافیکی بیشتر می باشد، باید نگاه ویژه تری در آموزش به کودکان پسر داشت.

بهتر است آموزش کودکان در این دوره بر اساس بازی با تصاویر باشد و از این طریق آنان را جذب کرد. آنان به جهت اینکه نمی توانند در حین عبور از خیابان فاصله و سرعت خودروها را به خوبی تشخیص دهند باید در آموزش ها با مفهوم سرعت و فاصله آشنا شوند و کودکان ۳ تا ۵ سال در پارک ترافیک می بایست همراه با والدین و یا مربی مهد مورد آموزش قرار بگیرند.

در این گروه سنی تشخیص فاصله خودروها و تخمین زمان رسیدن خارج از توان ذهنی و جسمی کودک بوده و آنان تنها به آنچه در میدان دیدشان است توجه کرده و نسبت به خودروهایی که از پشت سر به آنها نزدیک می شوند، بی توجه و بی دقت می باشند.

مواردی که می بایست به کودکان در این گروه سنی در نقش عابر پیاده آموزش

داد:

متغیرهای موثر در ایمنی تردد کودکان :

- اندازه گروه بیشتر: هر چه تعداد بیشتر، خطر کمتر به شرط هماهنگی و همراهی گروهی
- سرعت نزدیک شدن: هر چه بالاتر ایمنی کمتر
- زمان انتظار قبل از عبور: هر چه بیشتر، ایمنی بالاتر
- زمان توقف و انتظار روی خط: هر چه بیشتر، ایمنی بالاتر
- متوسط زمان عبور: هر چه بالاتر، ایمنی کمتر
- سرعت متوسط عبور: هر چه بالاتر، ایمنی کمتر
- توجه به وسایل نقلیه نزدیک شونده (بیشترین تاثیر)
- عقب برگشتن از مسیر: افزایش ایمنی
- نحوه عبور: دویدن ایمنی را کم می کند، چراکه زمان عکس العمل راننده را محدود می کند. در لاین دوم احتمال تصادف بیشتر از لاین اول، سوم و یا چهارم است.
- کودکان زیر ۶ سال به علت اینکه نمی توانند خطر را تشخیص دهند و واکنش مناسبی نشان دهند اغلب راننده ها در خیابان متوجه آنها نمی شوند و نباید اجازه داد که به تنهایی به خیابان(سواره رو) بروند.

آشنایی با مفهوم پل عابر پیاده: راه هوایی است که جهت عبور عابرین پیاده از عرض خیابان می

باشد که به دو شکل پله ثابت و یا پله برقی است.

آشنا کردن کودک با مفاهیمی مانند: پیاده رو، گذرگاه های خط کشی، زیر گذر، رو گذر

پیاده رو: محلهایی در حاشیه جاده که عابرین را از وسیله نقلیه جدا می کند، که باعث ایمنی عابرین و محلی برای پیاده روی است.

گذرگاه خط کشی شده: محلی امن برای عبور عابر بوده و به عابرین حق تقدم داده و وسیله نقلیه می بایست در این محل ها توقف کنند.

روگذر و زیر گذرهای عابر پیاده: پل ها و تونل هایی هستند که عابرین پیاده را از وسایل نقلیه جدا می کند و بیشتر در محل های پرتردد وجود دارد.

- از ورود به خیابان های اصلی منع شوند.
- به طور ناگهانی وارد معابر نشوند و در آن نندوند.
- در معابر و محل های رفت و آمد و یا محیط های بدون حفاظ بازی نکنند.
- به دنبال وسیله نقلیه در حال حرکت نندوند و از آن آویزان نشوند.
- با برخی از علائم عبور و مرور که مربوط به تردد عابرین پیاده است، آشنا شوند.
- محل های ایمن برای بازی کردن را بشناسند.
- بدون همراهی والدین و یا شخص بزرگتر از عرض خیابان (خط کشی عابر پیاده) عبور نکنند (از پل های هوایی استفاده نمایند) و دست والدین و بزرگترهای خود را هنگام عبور از معابر رها نکنند.
- آگاه کردن آنان به خطرهای احتمالی تصادف که بر اساس آمار های دریافتی در تابستان بیشتر است.
- استفاده از لباس های رنگ روشن در ساعات اولیه شب و صبح و مهارت های دیدن و دیده شدن آموزش داده شود.

مواردی که می بایست به کودکان در این گروه سنی به عنوان سرنشین خودرو آموزش داد:

- ممنوعیت نشستن خردسالان در صندلی جلو خودرو تا سن ۱۰ سالگی و قد زیر ۱۳۵ سانتی متر
- منع موکد سوار کردن کودک زیر ۵ سال بر موتور سیکلت و استفاده از کلاه ایمنی در کودکان بالای ۵ سال
- الزام استفاده از صندلی کودک در کودکان زیر ۱۰ سال و قد کمتر از ۱۳۵ سانتی متر
- جز در موارد ضروری با راننده صحبت نکنند.

- با دنده، ترمز دستی، فرمان خودرو بازی نکنند (چه در حین حرکت خودرو و چه در هنگام توقف خودرو)
- با دستگیره بازی نکنند و قبل از توقف کامل خودرو درب آن را باز نکنند.
- دست، پا و سر خود را از پنجره و یا سانروف خودرو خارج نکنند (چه در حین حرکت خودرو و چه در هنگام توقف آن)
- حواس و آرامش راننده را با شلوغ کردن، سر و صدا و گریه کردن پرت نکنند.
- روی پای والدین در صندلی جلو چه راننده و چه صندلی کنار راننده در هنگام رانندگی نشینند (در هنگام تصادف با داشبورد برخورد کرده و حتی ممکن است کودک بین کیسه هوا و سرنشین قرار گرفته و آسیب ببیند).
- دوترکه بر روی دوچرخه و یا موتور سیکلت نشینند.
- شیشه اتومبیل را تا انتها پایین ندهد (خطر پرت شدن).
- در خودرو بر روی صندلی در حال حرکت نباید، بایستد (با گرفتن ترمز و یا کوچکترین تصادف و انحراف خودرو) کودک به شدت به جلو و یا طرفین پرتاب می شود.
- در حین پارک خودرو در پشت خودرو تردد نکند و بیاموزند که رانندگان آنها را نمی بینند.
- در پایان بهتر است با توجه به رابطه عاطفی والدین با کودکان به منظور کاهش تصادفات وظایفشان را در نقش همیار پلیس آموزش داد که با رعایت احترام و ادب موارد زیر را به والدین خود یاد آوری نمایند:
- والدین و تمام سرنشینان قبل از حرکت خودرو، حتماً کمربند ایمنی خود را ببندند.
- تمام حواس راننده به جلو باشد و با دیگران صحبت نکند.
- راننده از خوردن و آشامیدن در خودرو و در حال حرکت، پرهیز کند.
- والدین با وجود خستگی و خواب آلودگی رانندگی نکرده و در هنگام رانندگی های طولانی حتماً خودرو را متوقف نموده و استراحت نمایند.
- والدین با سرعت مجاز رانندگی نمایند (راننده و یا والدین خود را تشویق به تند راندن نکنند).
- والدین در محل های غیر مجاز سبقت نگیرند.

- والدین در حین رانندگی با تلفن همراه صحبت نکنند.

مواردی که می بایست به کودکان در این گروه سنی به عنوان دوچرخه سوار

آموزش داد:

- دوچرخه مناسب و اندازه او باشد.
- از کلاه ایمنی مناسب استفاده کند.
- در مسیرهای پر تردد و خطرناک (میان وسایل نقلیه) دوچرخه سواری نکند.
- بدون دست و یا یک دستی دوچرخه سواری نکند.
- از دوچرخه بدون زنگ و شبرنگ (بازتابنده نور) استفاده نکنند.
- در محل های غیر ایمن مسابقه ندهند و دوچرخه سوار دیگر را هل ندهد.
- در صورت نداشتن تعادل دوچرخه از چرخ های کمکی استفاده کند.

تهیه محتوای آموزشی مناسب این گروه سنی می بایست در قالب:

- تهیه جزوات همراه با تصویر سازی، کتاب، لوح فشرده آموزشی، برگزاری مسابقات و نمایش های شاد
- برگزاری نمایشگاه، اجرای تئاترهای خیابانی و عروسکی، تولید وسایل کمک آموزشی، بازی و سرگرمی های جذاب آموزشی و تولید بازی های رایانه ای و نرم افزارهای آموزشی

گروه سنی ۲: بازه سنی ۶ تا ۹ سال (سال های آغاز دبستان) دانش آموزان پیش

دبستانی تا سوم دبستان

در این سن کودکان قدرت یادگیری بالایی دارند. زبان را یاد گرفته و خط را می شناسند و توانایی یادگیری و قدرت حافظه بالایی دارند. در این گروه سنی با ورود به دبستان و وجود مسافت خانه تا مدرسه، بازی گوشی و شوخی با همکلاسی ها او را با خطرات بیشتری مواجه می کند.

در این گروه سنی تشخیص فاصله خودرو ها و تخمین زمان رسیدن خارج از توان ذهنی و جسمی کودک بوده و آنان تنها به آنچه در میدان دیدشان است توجه کرده و نسبت به خودرو هایی که از پشت سر به آنها نزدیک می شوند، بی توجه و بی دقت می باشند.

در این دوران باید از طریق داستان گویی و مدل رومیزی مکان های نا ایمن راه ها را به آنان آموزش داد (با آموزش می توان توانایی تردد کودک ۶ ساله را حد کودک ۹ ساله افزایش داد).

"چنانچه دانش آموزان این گروه سنی قبلاً مورد آموزش قرار نگرفته اند، در ابتدا مطالب مربوط به گروه سنی ۱ آموزش داده شود و سپس موارد فوق آموزش داده شود."

مواردی که می بایست به کودکان در این گروه سنی در نقش عابر پیاده آموزش

داد:

آشنایی با چراغ ها ، تابلوها ، رنگ ها و خطوط :

الف) تابلوها: ۱- از نظر شکل ۱- دایره: فرمان ها، دستورها و ممنوعیت ها

۲- مثلث: اخطار

۱- بازدارندگی

۲- از نظر مفهوم ۲- هشدار برای خطرات پیش رو

قرمز (ایست)

زرد (احتیاط)

سبز (حرکت)

ثابت

(ب) چراغ ها:

چشمک زن: چشمک زن زرد: عبور با احتیاط

چشمک زن قرمز: ایست و عبور

آشنایی با مفهوم سرعت مجاز و سبقت:

سرعت مجاز: سرعتی است که توسط قوانین و مقررات راهنمایی و رانندگی تعیین و یا در راه ها و مناطق به وسیله تابلو یا علائم مشخص می شود.

سرعت مجاز در مسیرهایی که به وسیله تابلو تعیین نشده بر حسب نوع و موقعیت جاده (درون یا برون شهری بودن، فرعی یا اصلی بودن و ...) در آیین نامه راهنمایی و رانندگی تعریف شده است.

- به عنوان مثال: سرعت در شهرها:

- در خیابان های اصلی ۶۰ کیلومتر

- در خیابان های فرعی ۵۰ کیلومتر

- در معابر محلی و میدان ها ۳۰ کیلومتر در ساعت

- در راه های خارج شهر و مناطق غیر مسکونی و جاده های اصلی: روزها ۹۵ کیلومتر و شب ها ۸۵ کیلومتر در ساعت می باشد.

- سبقت: امتیازی که با توجه به ویژگی های راه، تفاوت در امر رانندگی، وضعیت رانندگان و اختلاف سرعت وسایل نقلیه برای بالا بردن ظرفیت و کشش یک مسیر، به رانندگان داده می شود.

- مکان های ایمن یا نا ایمن برای عبور از خیابان را بیاموزند.

- جهت حرکت خودروها و فاصله آنان تا محل عبور را بتوانند شناسایی کنند.

- هنگام رفت و آمد در خیابان به تابلوها و علائم راهنمایی توجه کنند.

- آشنایی با حق تقدم در عبور عابر پیاده از معابر و لزوم توقف کافی تا حصول اطمینان از ایمنی عبور
- آموزش نقاط کور معابر برای تردد به خصوص در میادین و تقاطع ها
- وسعت خیابان و تفاوت آن با کوچه و بزرگراه را یاد بگیرند.
- پرهیز از عوامل محیطی حواس پرت کن مانند ویتروین مغازه ها و ... به آنان آموزش داده شود.
- از جاده ها و پیاده رو ها به عنوان زمین بازی استفاده نکنند.
- مسیری را برای عبور انتخاب کنند که کمتر وارد خیابان (سواره رو) شوند و در خیابان بازی ، شوخی و مطالعه نکنند.
- هنگام خروج از مدرسه عجله نکرده و اگر پیاده به منزل می روند از محل های خط کشی شده که تابلوی عبور عابر پیاده دارد یا از تقاطع ها زمانی که چراغ برای عابر سبز است با کمک بزرگترها یا پلیس ، عبور کنند در غیر این صورت از محل های مجاز (پل هوایی یا زیر گذر) استفاده نمایند.
- در مناطق برون شهری پیاده رو های کمی وجود دارد و دانش آموزان می بایست از شانه سمت چپ جاده و پشت گاردیل ها حرکت کنند/ اگر از شانه سمت راست حرکت کنند خودروهای در حال عبور از پشت به آنها نزدیک و قادر به دیدن وسیله نقلیه نخواهند بود.
- از پیاده روی هم سطح گروهی (در کنار هم) در جاده های پر تردد، پرهیزند و می بایست در ردیف های تکی و پشت سر هم قرار گرفته و عبور کنند.
- برای عبور از عرض جاده ابتدا لبه ی جاده ایستاده و به سمت سواره رو خیلی نزدیک نشوند و از آنجا می توانند متوجه شود (ببینند) آیا وسیله ای در راه است یا خیر؟
- خوب به اطراف نگاه کرده و خوب گوش کنند، ممکن است قبل از دیدن وسیله نقلیه صدای آن را بشنوند.
- ممکن است وسیله نقلیه (خودرو یا موتور) قانون را رعایت نکرده و خلاف جهت در حال حرکت باشد. اگر به آنها نزدیک شد، اجازه دهند، عبور کند.
- بهتر است تا وقتی که فاصله مناسب و ایمنی بین خودروها ایجاد نشده، از بین آنها عبور نکنند.

- قبل از عبور از عرض جاده باید مطمئن شوند که زمان کافی برای طی کردن و رسیدن به سمت دیگر جاده را دارند (زیرا خودروها اگر خیلی دور هم به نظر برسند می توانند با سرعت بسیار زیاد به سمت آنها بیایند).
- مراقب موتور ها و دوچرخه هایی که بین خودروها و خطوط حرکت می کنند، باشند.
- برای طی کردن عرض جاده نباید بدونند، زیرا این کار ممکن است راننده وسیله نقلیه ای که به آنها نزدیک می شود، را غافل گیر کند.
- برای عبور از عرض جاده در نزدیکی پیچ جاده ها و یا میداین و تقاطع ها و یا نقاطی که پوشش گیاهی دارند، باید با فاصله ی دورتری عبور کنند، زیرا قابلیت رویت وسیله نقلیه در این مکان ها خیلی کم است.
- برای عبور از جاده های بین روستایی به علت اینکه رانندگان محدودیت سرعت را رعایت نمی کنند، باید با احتیاط کافی از امن ترین قسمت عبور کرد.
- در تمام زمان عبور از جاده های بین شهری و روستایی خوب گوش دادن و خوب نگاه کردن را از یاد نبرند.
- از نزدیکی وسایل نقلیه عبور نکنند، زیرا امکان دارد در نقطه کور ایستاده باشند و راننده نتواند آنها را ببیند.
- در شب لباس تیره بر تن نکنند. ۶۰ درصد افرادی که در شب تصادف کرده اند، لباس تیره به تن داشته اند.
- اگر از سرویس مدرسه استفاده می نمایند، به موقع در محلی که می بایست سوار شوند، آماده باشند.
- دویدن به دنبال سرویس خطرناک است. تنها با تکان دادن دست به راننده علامت دهند.
- از جلوی اتوبوس و ون و که برای رانندگان دیگر محدودیت دیدن وجود داد به آن طرف خیابان نروند.
- برای سوار شدن در تاکسی یا اتوبوس در محل ایستگاه بیاستند و نباید در قسمتی از جاده که وسیله نقلیه در آن توقف می کند، منتظر بمانند و باید در منطقه ای از پیاده رو که برای انتظار عابرین پیاده است، منتظر بمانند.

- برای عبور از خیابان اگر وسط خیابان سکویی (جان پناه) ساخته شده است، حتماً کمی روی آن توقف کرده و مجدداً طرف بقیه خیابان را نگاه کرده و سپس عبور کنند.
- در زمانی که چراغ سبز عابر پیاده روشن است پس از توقف خودروها با دقت کافی از عرض خیابان عبور کنند.

مواردی که می بایست به کودکان در این گروه سنی به عنوان سرنشین

خودرو آموزش داد:

- الزام به استفاده از صندلی کودک در خودروهای شخصی تا سن ۱۰ سالگی و قد کمتر از ۱۳۵ سانتی متر
- تا سن ۱۰ سالگی و قد کمتر از ۱۳۵ سانتی متر، در صندلی جلو خودرو نباید بنشینند.
- جهت پیاده شدن و یا سوار شدن از اتوبوس اجازه دهند اتوبوس توقف کامل کرده و سپس اجازه دهید تا مسافران پیاده شده و سپس از درب جلو وارد شوید تا راننده بتواند شما را ببیند.
- وقتی از اتوبوس پیاده می شوید از آن فاصله گرفته و بر روی پیاده رو حرکت نمایید تا مسافران دیگر قادر به پیاده شدن باشند.
- هرگز از وانت بار، تراکتور و موتور به عنوان سرویس مدرسه استفاده ننمایید.
- روبروی درب خروجی اتوبوس و یا سرویس مدرسه تا زمانی که قصد خروج ندارید، توقف ننمایید.
- از شوخی و سر و صدا کردن در داخل سرویس خودداری کنند.
- هنگام سوار و پیاده شدن سرویس و یا خودرو عجله نکنید. اگر از سرویس و یا تاکسی استفاده می کنید، نوبت راه حتماً رعایت کنند.
- قبل از توقف کامل وسیله نقلیه، از آن پیاده نشوند.
- هنگام پیاده شدن از تاکسی از در سمت راست پیاده شوند و درب سمت چپ خطرناک می باشد.
- موقع پیاده شدن از خودرو یا سرویس دقت کنند که خودرو یا موتور از کنار سرویس عبور می کند یا خیر؟

- در سرویس مدرسه یا اتوبوس دو نفر نباید بر روی یک صندلی نشسته و پاهای خود را نباید بالای صندلی قرار دهند و حتماً کمربند ایمنی خود را ببندند.
- از پرتاب کردن اشیاء به خارج از وسایل نقلیه و یا تکان دادن وسایل خارج از پنجره خودرو پرهیز کنند.
- برای سوار یا پیاده شدن از ماشین از دری که نزدیک پیاده رو است، استفاده نمایند.
- در پایان بهتر است با توجه به رابطه عاطفی والدین با کودکان به منظور کاهش تصادفات وظایفشان را در نقش همیار پلیس آموزش داد که با رعایت احترام و ادب موارد زیر را به والدین خود یاد آوری نمایند:
- والدین و تمام سرنشینان قبل از حرکت ماشین حتماً کمربند ایمنی خود را ببندند.
- تمام حواس راننده به جلو باشد و با دیگران صحبت نکند.
- راننده از خوردن و آشامیدن در خودرو در حال حرکت، پرهیز کند.
- والدین با وجود خستگی و خواب آلودگی رانندگی نکرده و در هنگام رانندگی های طولانی حتماً خودرو را متوقف نموده و استراحت نمایند.
- والدین با سرعت مجاز رانندگی نمایند (راننده و یا والدین خود را تشویق به تند راندن نکنند).
- والدین در محل های غیر مجاز سبقت نگیرند.
- والدین در حین رانندگی با تلفن همراه صحبت نکنند.

مواردی که می بایست به کودکان در این گروه سنی به عنوان دوچرخه سوار

آموزش داد:

- قبل از دوچرخه سواری مطمئن شوند که دوچرخه آنها سالم و ایمن است (ترمز های سالم ، زنگ دوچرخه و لاستیک)
- در حین دوچرخه سواری به حقوق عابر پیاده بی توجه نباشند.
- گوش دادن به موزیک یا هدفون یا استفاده از تلفن همراه هنگام دوچرخه سواری خطرناک است.

- به علت اینکه دوچرخه راهنما ندارد، موقع گردش با علامت دست وسایل نقلیه پشت سر را آگاه کنند.
- دوچرخه خود را مجهز به یک چراغ سفید یا زرد در جلو، چراغ قرمز در عقب، یک نور تاب قرمز در عقب و یک نور تاب زرد در جلو و یک زنگ یا بوق و ترمزی که هنگام گرفتن دوچرخه در فاصله مناسب متوقف شود، بنمایند.
- با دوچرخه هرگز در جهت عکس ترافیک حرکت نکنند.
- اگر مجبور هستند وسایلی را با دوچرخه خود حمل کنند، از کیف و یا سبد دوچرخه استفاده نمایند.
- هرگز نباید از نزدیکی کامیون ها و یا ماشین های کشاورزی (تراکتور و ...) سبقت بگیرند، این کار بسیار خطرناک است. زیرا راننده صدای اطراف را نمی شنود و به علت ارتفاع و شرایط فیزیکی ماشین راننده قابلیت دید ضعیفی دارد.
- روی پل ها معمولاً مسیر باریک تر می شود و باید مراقب باشند که هیچ خودرویی از جهت مخالف در حال حرکت نباشد.
- هنگام دوچرخه سواری از لباس های روشن و یا اشیاء بازتابنده نور استفاده نمایند تا به راحتی دیده بشوند.

تهیه محتوای آموزشی مناسب این گروه سنی می بایست در قالب:

تولید انیمیشن های جذاب و تاثیر گذار، چاپ کتاب های داستان و شعر

گروه سنی ۳ : بازه سنی ۱۰ تا ۱۲ سال (سال های پایانی دبستان) دانش آموزان

پیش چهارم تا ششم دبستان

در این گروه سنی دانش آموزان به درک عمیق تر و کامل تری نسبت به مفاهیم انتزاعی می رسد. داستان های بلند یا کوتاه برای تقویت این مفاهیم مناسب آنها است و آموزش هایی که آنان را درگیر اجتماعی و روابط افراد می کند .

"چنانچه دانش آموزان این گروه سنی در مقاطع تحصیلی قبلی مورد آموزش قرار نگرفته اند، در ابتدا مطالب مربوط به گروه سنی ۱ و ۲ آموزش داده شود و سپس موارد فوق آموزش داده شود."

مواردی که می بایست به کودکان در این گروه سنی در نقش عابر پیاده آموزش داد:

- در این سن آنها می توانند با احتیاط و بدون کمک شخص بزرگتر از عرض خیابان عبور کنند.
- پیش از عبور از خیابان در کنار پیاده رو بایستند.
- از عرض خیابان آرام عبور کنند و ندوند.
- از گوشه های خیابان و خط عابر پیاده رد شوید و به علائم ترافیکی توجه کنند.
- پیش از رد شدن از خیابان، ابتدا به سمت چپ سپس به راست و دوباره به چپ نگاه کنند.
- پشت به ترافیک راه نروند و روی آنها به سمت خودروهایی باشد که از طرف مقابل می آیند.
- هنگام عبور از جلوی خودروها در عرض خیابان مطمئن شوند که راننده آنها را می بیند.
- هنگام شب هرگز در سطح خیابان نایستند و از لباس روشن یا دارای نوار شبرنگ استفاده نمایند تا راننده آنها را ببیند.
- برای عبور از مسیر ویژه اتوبوس دقت بیشتری کنند، زیرا عبور و مرور در این مسیر کمتر از مسیرهای عادی است و همچنین ممکن است مسیر خط ویژه مخالف مسیر عبور و مرور طراحی شده باشد.

- هیچ گاه جهت عبور از خیابان به دنبال یک عابر پیاده (در حالی که هنوز چراغ عبور عابر قرمز است) وارد خیابان نشوند، چرا که ممکن است لحظه ای که آنها می خواهند عبور کنند دیگر فرصت کافی وجود نداشته باشد.
- برای عبور از خیابان های یک طرفه ابتدا بررسی کنند، جریان عبور وسایل نقلیه از کدام طرف است، سپس برای عبور اقدام کنند.
- از حفاظ هایی که برای عدم عبور و ورود عابرین پیاده گذاشته شده است، نباید عبور کنند و یا از آنها بالا بروند (این حفاظ ها جهت افزایش ایمنی عابران پیاده است).
- به حالت زیگزاگ و مورب از خیابان عبور نکنید. سعی کنید مسیر در یک خط مستقیم برای برای رسیدن به آن طرف خیابان انتخاب کنند.
- هرگز از پشت بوته ها و یا درختچه ها یکدفعه وارد خیابان نشوند.
- مکانی را برای عبور از خیابان انتخاب کنند که از همه زاویه های دیده شوند.
- در محل هایی که چراغ عابر پیاده وجود ندارد، ولی چراغ راهنمایی عبور خودرو وجود دارد زمانی عبور کنند که چراغ برای خودروها قرمز است.
- هنگام پیاده شدن و عبور از خیابان در کنار اتوبوس یا سرویس مدرسه راه نروند و حداقل سه تا چهار متر جلو قرار بگیرند تا راننده سرویس آنها را ببیند.
- هرگز از پشت اتوبوس یا سرویس عبور نکنند.
- ناحیه خطر را بشناسند. این ناحیه منطقه ای در فاصله سه متر از هر طرف خودرو است که بیشترین خطر تصادف و برخورد وجود دارد.
- عدم استفاده از تلفن همراه، هدفون و موارد مشابه و آگاهی از خطرات جدی عدم رعایت این مسئله برای عابرین، دوچرخه سواران و رانندگان وسایل نقلیه

مواردی که می بایست به کودکان در این گروه سنی به عنوان سرنشین خودرو آموزش داد:

موارد لازم قبلاً آموزش داده شده است.

تهیه محتوای آموزشی مناسب این گروه سنی می بایست در قالب:

تالیف کتاب های جذاب، چاپ نشریه، اجرای نمایش، مسابقه ترافیکی و حمایت و همکاری در تولید

بازی های رایانه ای خصوصاً بازی های بر خط

گروه سنی ۴ : بازه سنی ۱۳ تا ۱۵ سال (متوسطه اول) دانش آموزان پایه هفتم تا

نهم

این دوره، دوره حساسی بوده با تغییرات جسمی، روحی و اجتماعی نوجوانان همراه است. آموزش هایی که ماجراجویانه بوده و قهرمان آن یک نوجوان است می تواند برای این دوره مناسب باشد. روانشناسان معتقدند چنانچه دانش آموزان در محیط خانواده و جامعه مورد حمایت قرار گیرند، نگرش و رفتاری را که در مدرسه کسب کرده اند را با علاقمندی در خود درونی می سازند.

یکی از ویژگی های مهم اجتماعی در دوره کودکی الگوپذیری از نمونه ها و سرمشق ها است و در این شیوه از دو طریق می توان بر مخاطب تاثیر گذاشت: اول اینکه والدین، مربیان و معلمان خود باید الگوی شایسته و مناسبی برای نوجوانان و جوانان باشند و دیگر اینکه الگوهای سازنده ای را به آنان معرفی کنند. چهار آموزش اساسی به دانش آموزان در این گروه سنی:

محبت و احترام: اولین و اساسی ترین درسی که کلیه دانش آموزان می بایست بیاموزند و برای رعایت شدن قانون به دیگران هم یاد بدهند، همین درس است احترام به حقوق دیگران.

احساس مسئولیت پذیری: دانش آموز با احساس مسئولیت پذیری که در او ایجاد می شود کار خود را در خانه و مدرسه و هنگام تردد به صورت مرتب، منظم و ایمن انجام می دهد و همچنین دیگران را با وظایف خود آشنا می کند.

خود باوری و اعتماد به نفس: دانش آموز باید به خود و وظایفش ایمان داشته باشد و عدم توجه دیگران به تذکرات و حرف های او نباید او را رفتارهای تلافی کننده صحیح خود خسته کند.

مهارت آموزی و شناخت وظایف خود در جامعه: کسب مهارت رفتارهای صحیح و تلافی کننده حین تردد از خانه به مدرسه مهارت های لازم یک نوجوان برای ورود به دنیای بزرگترهاست .
بهرتر است بدانیم که رانندگان فردا، امروز در مدرسه درس می خوانند و مهارت می آموزند.

"چنانچه دانش آموزان این گروه سنی در مقاطع تحصیلی قبلی مورد آموزش قرار نگرفته اند، در ابتدا مطالب متناسب و مربوط به گروه سنی ۱ و ۲ و ۳ آموزش داده شود و سپس موارد فوق آموزش داده شود."

مواردی که می بایست به این گروه سنی در نقش عابر پیاده آموزش داد:

آشنایی با مفهوم رنگ ها:

- ۱- قرمز ← ایست و بازدارندگی
- ۲- سبز ← حرکات مجاز و زمینه رنگ تابلوهای بزرگراه
- ۳- آبی ← زمینه رنگ تابلوهای آزاد راه
- ۴- قهوه ای ← زمینه رنگ تابلوهای اماکن تفریحی و فرهنگی

آشنایی با خطوط:

- ۱- طولی: خطوطی که در طول و امتداد راه ترسیم می شوند
- ۲- عرضی: خطوطی که در عرض و پهنای راه ترسیم می شوند

مثال: خط طولی ممتد که در وسط خیابان ترسیم می شود و رفت و برگشت را جدا می نماید.

آشنایی با مفهوم سرعت مطمئنه و سبقت مجاز:

سرعت مطمئنه: سرعتی است که راننده با توجه به اوضاع و احوال روحی و جسمی خود، شرایط وسیله نقلیه، زمان و مکان رانندگی، آن را انتخاب و اختیار می نماید که از خطر تصادف یا حادثه مصون بماند.

سبقت مجاز: سبقتی که در محل های مجاز و با رعایت حق تقدم طبق شرایط و عوامل محیطی، در روز با تک بوق و در شب با دوبار روشن و خاموش کردن چراغ به راننده جلویی علامت داده و در صورت باز بودن مسیر با روشن کردن چراغ راهنمایی سمت چپ، از سمت چپ خودروجلویی گرفته شود.

مواردی که می بایست به کودکان در این گروه سنی به عنوان سرنشین خودرو آموزش

داد:

استفاده از حرکات دست هنگام تغییر جهت حین دوچرخه سواری و موارد قبلاً آموزش داده شده

مواردی که می بایست به کودکان در این گروه سنی به عنوان دوچرخه سوار

آموزش داد:

موارد لازم قبلاً آموزش داده شده است.

تهیه محتوای آموزشی مناسب این گروه سنی می بایست در قالب:

تالیف کتاب، چاپ پوستر، بروشور، برگزاری نمایش و مسابقه عکاسی، حمایت و همکاری در تولید

بازی های رایانه ای

گروه سنی ۵: بازه سنی ۱۶ تا ۱۸ سال (متوسطه دوم) دانش آموزان پایه دهم تا

دوازدهم

دانش آموزان در این گروه سنی سرشار از هیجانات نوجوانی و جوانی هستند و با گروه همسالان خود رفتارهای مخاطره آمیزی دارند. بسیاری از خانواده ها تحت فشار شرایط و اصرار نوجوان خود و همچنین به علت بعد مسافت منزل تا مراکز آموزشی (مدرسه) مخصوصاً در روستاها فرزندان شان تمایل به رانندگی بدون گواهینامه خودرو و یا موتورسیکلت داشته و آنان با رانندگی بدون مهارت و خطرناک موجب ترس و نگرانی در دیگران و هم حادثه و خطر برای خود می شوند.

والدین می بایست فرزندان خود را توجیه کرده که این کار جز به خطر انداختن سلامت جانشان چیز دیگری ندارد.

- شرایط و زمان اخذ گواهینامه رانندگی و محدودیت های کاربران گواهینامه به آنان آموزش و بر آن تاکید گردد.
- پیش از رسیدن به سن ۱۸ سال تمام رانندگی کردن و نشستن پشت فرمان خودرو و یا موتور ممنوع است. اگر دانش آموزان بدون داشتن گواهینامه اقدام به رانندگی کند و در کنار خطرات احتمالی ، باید آمادگی تحمل مجازات های رانندگی برای افراد زیر ۱۸ سال و فاقد گواهینامه را نیز داشته باشد.
- ارزیابی این گروه سنی از خطرات واقعی نمی باشد و درک صحیحی از خطرات محتمل پیرامونی در تردها ندارد.
- این گروه سنی در حال آزمایش کردن حد و مرزهای توانایی خود می باشند . آزمایش توانایی زمانی که بر روی کاربری وسایل نقلیه سنجیده شود، خطر آفرین خواهد بود.
- بیش از حد روی توانایی های خود حساب می کنند و برای نمایش این توانایی ممکن است اقدام به استفاده غیر مجاز از وسایل نقلیه در دسترس نمایند.
- رفتارهای هیجان انگیزشان زیاد است اگر در نقش عابر پیاده، سرنشین خودرو و یا دوچرخه بروز نماید، منجر به حوادث ترافیکی خواهد شد.

- تحت تاثیر هم سن و سالان قرار دارند و هنگام قرار گرفتن در موقعیت همسالان ارتکاب رفتارهای خلاف عرف و قانون از آنان دور از انتظار نیست.

- پسران تمایل بیشتری به خطر پذیری و رفتارهای هیجان انگیز دارند.

"چنانچه دانش آموزان این گروه سنی در مقاطع تحصیلی قبلی مورد آموزش قرار نگرفته اند، در ابتدا مطالب مربوط به گروه های سنی قبل یاد آوری و سپس موارد فوق آموزش داده شود."

کم و کیف علل اصلی شکل گیری تصادفات به منظور رعایت به آنان آموزش داده شود:

- این گروه سنی کمتر از کمر بند ایمنی استفاده می نمایند و می بایست پیاموند که کمر بند ایمنی تعارضی با غرور و استقلال آنان نداشته و استفاده از این امکان برای حفظ سلامتی آنان الزامی است.

- روش های لازم برای به اندازه کافی قابل رویت بودن مجدداً به آنان تاکید گردد و یاد آوری گردد. استفاده از رنگ های روشن و مداخله والدین برای نوع پوشش آنان نبوده بلکه الزامی برای حفظ سلامت آنان می باشد.

- استفاده از چراغ و نوارهای شبرنگ هنگام دوچرخه سواری تاکید گردد.

- به استفاده از کلاه ایمنی هنگام دوچرخه سواری و نشستن بر ترک موتور تاکید گردد.

- تاثیر استفاده از تلفن همراه هنگام رانندگی، دوچرخه سواری و عبور پیاده آموزش داده شود.

- عدم استفاده از موزیک پلیرها یا ابزارهای دیجیتالی که از سرعت عکس العمل آنها می کاهد.

- شرایط موجود تصادفات فوتی و جرحی کشور و تاثیر این حوادث بر زندگی آینده هر فرد و خانواده به آنان اعلام گردد.

- رعایت سرعت مجاز را می بایست به آنها آموزش داد که پس از اخذ گواهینامه با سرعت مطمئنه رانندگی کنند .

- نحوه صحیح سبقت مجاز برای استفاده در آتی به آنان آموزش داده شود.

- هوشیاری و داشتن عکس العمل های سریع، عدم رانندگی در حال خستگی و خواب آلودگی و رعایت فاصله ایمن هنگام رانندگی در آینده به آنان آموزش داده شود.
- درک خطر صحیح از شرایط ایمنی راه، وسیله نقلیه و خطاهای متصور انسانی در آنان ایجاد گردد.
- شرایط ترافیکی ۳۰ کیلومتری شهرها به آنان آموزش داده شود.
- تاثیر استفاده از مشروبات الکلی و روان گردان ها هنگام رانندگی به آنان گوشزد گردد.
- آموزش نحوه صحیح تخلیه هیجانان رفتاری و لزوم عدم بروز آن در معابر و رانندگی تعلیم داده شود.
- رعایت مرزهای اخلاقی و عاطفی در مواجهه با شرایط تصادف آموزش داده شود.
- احترام به حقوق عابرین پیاده و دوچرخه سواران و حرکت در مسیرها به گونه ای که احتمال برخورد با عابرین پیاده بسیار اندک باشد به آنان آموزش داده شود.
- اصول ایمنی مرتبط با راکبین و سرنشینان موتور سیکلت شامل کلاه ایمنی، سرعت مجاز و معابر مجاز تردد و ... به آنان آموزش داده شود.
- عواقب انجام حرکات مارپیچ و نمایشی به آنان تعلیم داده شود.
- در صورت مشاهده نشت بنزین از خودرو ضمن ایمن سازی محل حتماً با آشنشانی تماس بگیرند.
- ایمن سازی محل نشت بنزین را با ریختن خاک روی آن ایمن کرده و افراد در حال سیگار کشیدن را از آن محل دور کنند.
- در نشت بنزین بر اثر تصادف یا واژگونی، برای اطمینان بیشتر، حتی المقدور سر باتری را از جایش جدا کنند.
- در پمپ بنزین سیگار نکشند و از موبایل استفاده نکنند.
- در تصادف های منجر به محبوس شدن سرنشینان هرگز سعی نکنند بدون داشتن تخصص و اطلاعات کافی از حال مصدوم اقدام به جابجایی وی نمایند؛ مگر این که حادثه بدتری مثل آتش سوزی یا احتمال انفجار جان آنها را تهدید نماید.

- در مواجهه با تصادفات در معابر شهری بویژه در بزرگراه ها هرگز سرعت خود را برای دیدن حادثه کم نکنند و بی درنگ محل را ترک نمایند تا خللی در رسیدن به موقع نیروهای امدادی وارد نشود.
- سیستم برق رسانی خودرو را دست کاری نکنند، زیرا خطر اتصالی و آتش سوزی وجود دارد.
- در صورت نشت گاز در خودروهای دوگانه سوز پس از توقف و خاموش کردن خودرو، شیرخروج گاز را از کنار مخزن ببندند.
- اگر موتور خودرو آتش گرفت، سعی در باز نمودن کاپوت خودرو نکنند؛ زیرا با رسیدن اکسیژن بیشتر، شعله وری افزایش می یابد.
- هرگز بنزین اضافی در خودرو نگهداری نکنند؛ زیرا در صورت تصادف، می تواند بسیار خطرآفرین باشد.
- یاد آوری اینکه داشتن یک دستگاه خاموش کننده پودری در خودرو بسیار ضروری است.
- از پارک خودرو مقابل شیرهای آتشنشانی جداً خودداری کنند.
- زمان رانندگی هنگامی که صدای آژیر خودروهای آتشنشانی را شنیدند، سعی کنند در سریعترین زمان ممکن با رعایت نکات ایمنی به منتهی الیه سمت راست خود حرکت کرده و مسیر را برای آنها باز کنید.

تهیه محتوای آموزشی مناسب این گروه سنی می بایست در قالب:

سیمپلاتور مجازی و آموزش قوانین با هدف آشنایی با آن

